

אבל איסיס במתא לא. משמתינ ליה דהנהו איתתא ושיבזי לא עבדי שליחותם: דאמרי שניהא דבי דינא אשכחיה ואמר ליה. אלא משדרינן ליה עוד שליחות אחרינא במתיה: ולא אמרן אלא דלא חליף אצבא דבי דינא. כי אמי ההוא פלוני לצימיה לית ליה

HebrewBooks.org © Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

אבל איתיה במתא לא דאמרין אמר לא אמרו ליה דאמרי אשכחינהו שליחא דב"ד ואמר ליה יולא אמרן אלא דלא חליף אבבא דבי דינא אבל חליף אבבא דבי דינא לא אמרי אשכחוה בי דינא ואמרי ליה יולא אמרן אלא דאתי ביומיה אבל לא אתי ביומיה לא אימא אישתלווי אשתלי אמר רבא יהאי מאן דכתיב עליה פתיחא על דלא אתי לדינא עד דאתי לדינא לא מקרעינן ליה על דלא ציית לדינא עד דציית לא מקרעינן ליה ולא היא הכיון דאמר צייתנא קרעינן ליה: אמר רב חסדא יקובעים זמן שני וחמישי ושני זמנא זמנא בתר זמנא ולמחר כתבין רב אסי איקלע בי רב כהנא הוא ההיא איתתא דאזמנה לדינא בפניא ובצפרא כתיב עלה פתיחא א"ל לא סבר לה מר להא דאמר רב חסדא קובעין זמן שני וחמישי ושני א"ל יה"מ גברא דאניס וליתיה במתא אבל איתתא כיון דאיתיה במתא ולא אתיה מורדת היא: אמר רב יהודה הלא יהבינא זמנא לא ביומי ניסן ולא ביומי תשרי לא במעלי יומא טובא ולא במעלי שבתא אבל מניסן לבתר יומי ניסן וביומי תשרי לבתר תשרי קבעינן במעלי שבתא לבתר מעלי שבתא

הגוזל ומאכיל פרק עשירי בבא קמא

ק"ג.

עין משפט
נר מצוה

בבא מ"א פ"ה מהל' סנהדרין הל' י' טו"ט ע"ג ח"מ פ"ה י"א ע"ג א' ב"ה"י:

ל ב ג מ"א פ"ה מהל' סנהדרין הל' י' טו"ט ע"ג ח"מ פ"ה י"א ע"ג א' ב"ה"י: ל ב ג מ"א פ"ה מהל' סנהדרין הל' י' טו"ט ע"ג ח"מ פ"ה י"א ע"ג א' ב"ה"י: ל ב ג מ"א פ"ה מהל' סנהדרין הל' י' טו"ט ע"ג ח"מ פ"ה י"א ע"ג א' ב"ה"י:

ל ב ג מ"א פ"ה מהל' סנהדרין הל' י' טו"ט ע"ג ח"מ פ"ה י"א ע"ג א' ב"ה"י: ל ב ג מ"א פ"ה מהל' סנהדרין הל' י' טו"ט ע"ג ח"מ פ"ה י"א ע"ג א' ב"ה"י: ל ב ג מ"א פ"ה מהל' סנהדרין הל' י' טו"ט ע"ג ח"מ פ"ה י"א ע"ג א' ב"ה"י:

ל ב ג מ"א פ"ה מהל' סנהדרין הל' י' טו"ט ע"ג ח"מ פ"ה י"א ע"ג א' ב"ה"י: ל ב ג מ"א פ"ה מהל' סנהדרין הל' י' טו"ט ע"ג ח"מ פ"ה י"א ע"ג א' ב"ה"י: ל ב ג מ"א פ"ה מהל' סנהדרין הל' י' טו"ט ע"ג ח"מ פ"ה י"א ע"ג א' ב"ה"י:

ומר סבר דבר שאין מתכוין מותר. ושרי אפי' לנזבז והא נמי דמתנא מוכרי כסות מוכרין כדרכן ומוקי בצמיה מנליקין (שבת 77 כט: ועס) כרבי שמעון דשרי דבר שאין מתכוין התם נמי שרי אף לנזבז ולא שישאם דוקא על כמיסוי:

אין פורטין לא מתיבתא המוכסין. לרצנן דאמרי סתם גזילה לא הוי יאוש בעלים א"ש ומ"מ קמני דנותן דינר ויחזיר לו השאר והואיל ואין ידוע בצבור שהם של גזל ור"ש נמי דלמנן סתם גזילה הוי יאוש בעלים דהשתא ה"ל יאוש ושינוי רשות מ"מ אין פורטין משום דדבר מגונה הוא למיזה ויכיס מיוחדת להנזעע שם גזילות שלהם ודרכו כל שעה להניח שם:

נודרין אחרונים. נזכרים (דף כח.) מפרש דלמנן דשפתיו סתם יאסרו כל פירות שבעולם עלי אס אינס של תרומה ומחשב בלבו היום דאין נאסר אלא אותו יוס בלזבז ואע"ג דנזכרים שבלזבז אין נזכרים משום אונסא שרו ליה הכי מפרש התם וה"ה שיכול לחשוב בלבו שעה אחת או רגע וכן נוהגים כשהאנסים מדירים היהודים הדרים תחתיהם שלא ילאו לגדו צעיר אחרת יכולין לידור סתם שלא ילאו ובלזבז יאסרו היום ואפי' הוא מפרש ששפתיו שלא יאס ממנו כל ימי חייו יכול להערים ולחשוב בלבו שום תנאי ואם מצטל ששפתיו בלחש כ"ש דהוי ציטול גמורו: שלא

לא קבעינן מאי מעמא בעבידתיה דשבתא טריד אמר רב נחמן לא יהבינן זמנא לא לבני כלה בכלה ולא לבני ריגלא בריגלא כי הוו אתו לקמיה דרב נחמן אמר להו וכי לדידכו כנופייכו להאידינא דאיכא רמא' חיישינן: אם היה דבר שיש בו אחריות חייב שלום: מתני ליה רבי לר"ש בריה לא דבר שיש בו אחריות ממש אלא אפילו פרה וחורש בה חמור ומחמר אחריו חייבין להחזיר מפני כבוד אביהן בעי מיניה רב כהנא מרב משה ומיסב עליה שולחן ואוכל עליו מהו אמר לו יתן לחכם ויחכם עוד: בתנ"י אין פורטין לא מתיבתא המוכסין ולא מכיס של גבאין ואין נוטלין מהם צדקה אבל נוטל הוא מתוך ביתו או מן השוק: גמ' תנא אבל נותן לו דינר ונותן לו את השאר: ומוכסין והאמר שמואל דינא דמלכותא דינא אמר רב חנינא בר כהנא אמר שמואל במוכס שאין לו קצבה דבי ר' ינאי אמרי במוכס העומד מאליו איכא דמתני לה אהא קלא ילבש אדם כלאים אפי' על גבי עשרה בגדים להבריה בו את המכס מתני דלא כר"ע דתניא אן אסור להבריה את המכס ר"ש אומר משום ר"ע מותר להבריה את המכס בשלמא לענין כלאים בהא קמיפלגי דמר סבר דבר שאין מתכוין מותר ומר סבר דבר שאין מתכוין אסור אלא להבריה בו את המכס מי שרי והאמר שמואל דינא דמלכותא דינא א"ר חנינא בר כהנא אמר שמואל במוכס שאין לו קצבה דבי ר' ינאי אמרי במוכס העומד מאליו ואיכא דמתני (ה) אהא שגודרין להרגין ולהרמין ולמוכסין שהיא של תרומה שהיא של בית מלך אע"פ שאינה של תרומה אע"פ שאינה של תרומה א"ר חנינא בר כהנא אמר שמואל במוכס שאין לו קצבה דבי ר' ינאי אמרי במוכס העומד מאליו רב אשי אמר במוכס כנעני דתניא ישראל וכנעני אנסים שבאו לדין אם אתה יכול לזכהו בדיני ישראל וזהו ואמור לו כך דינינו בדיני כנענים וזהו ואמור לו כך דינכם ואם לאו באין עליו בעקיפין דבריו ר' ישמעאל ר"ע אומר אין באין עליו בעקיפין מפני קידוש השם ור"ש מעמא דאיכא קידוש השם הא ליכא קידוש השם באין וגול כנעני מי שרי והתניא אמר ר' שמעון דבר זה דרש ר"ע כשבא מזופירין מנין לגול כנעני שהוא אסור ת"ל אחרי נמכר גאולה תהיה לו

שלא נכרי ציתת: נודרין. קונס כל פירות עלי אס אין תצוה זו של צית המלך: סורגים. גזל המלך הנהוג בעל משום גול (שבת פ"ב ב"ד.) שגודרין להרגין. שהוא הורג על עסקי מנון. שם לא להרגו יכול לדור עלו שהוא של תרומה ויאמר נדר זה על אפי' של תרומה. אף על פי שאינו של תרומה. כדי שלא יעלם. לפי שיש מי שמתעורר והולך ומתיר ושינוי נמי נדר אונסין (נדרים כ"ז.) ולהרמין. הוא לנפיק בעלמא שמיני הורג (שם.) ולמוכסין טול ממס מתוך ורואה לציטול פירותיו בעל כסו (שם.) אף על פי שאינה של תרומה. יכול לדור שכן של תרומה כדי שלא יעלם (שם.)

המלך הנהוג בעל משום גול (שבת פ"ב ב"ד.) שגודרין להרגין. שהוא הורג על עסקי מנון. שם לא להרגו יכול לדור עלו שהוא של תרומה ויאמר נדר זה על אפי' של תרומה. אף על פי שאינו של תרומה. כדי שלא יעלם. לפי שיש מי שמתעורר והולך ומתיר ושינוי נמי נדר אונסין (נדרים כ"ז.) ולהרמין. הוא לנפיק בעלמא שמיני הורג (שם.) ולמוכסין טול ממס מתוך ורואה לציטול פירותיו בעל כסו (שם.) אף על פי שאינה של תרומה. יכול לדור שכן של תרומה כדי שלא יעלם (שם.)

המלך הנהוג בעל משום גול (שבת פ"ב ב"ד.) שגודרין להרגין. שהוא הורג על עסקי מנון. שם לא להרגו יכול לדור עלו שהוא של תרומה ויאמר נדר זה על אפי' של תרומה. אף על פי שאינו של תרומה. כדי שלא יעלם. לפי שיש מי שמתעורר והולך ומתיר ושינוי נמי נדר אונסין (נדרים כ"ז.) ולהרמין. הוא לנפיק בעלמא שמיני הורג (שם.) ולמוכסין טול ממס מתוך ורואה לציטול פירותיו בעל כסו (שם.) אף על פי שאינה של תרומה. יכול לדור שכן של תרומה כדי שלא יעלם (שם.)

אורחא לזבזא דבי דינא אצל חליף אצבא דבי דינא לא סמכינן אשיבזי דאמרי צי דינא אמרי ליה: אישסלי. שכחו שליחותם קודם שזבז אותו פלוני לצימיה: עד דאסא לבי דינא לא קרעינא ליה. ואע"ג דלמנן אמינא אמינא: עד דלא זייס לבי דינא. שאמרו [לן] לא תן לו ולא פלוני לצימיה: עד דאסא לבי דינא לא מקרעינן ליה. ואע"ג דלמנן קייס: עד דאסא לבי דינא לא מקרעינן ליה. ואע"ג דלמנן דאמרי קרענא. לאלתר דלמנא לית ליה זויי השתא וטרח אצל באתא לדינא כל כמה דלא אתי אפקדומא הוא: קובעין זמן. ליום שני צבצת ואס לא יצא מומינן אותו ליום חמישי ואס לא יצא מומינן אותו ליום שני ועד למחר לא כתבין פתיחא שכל היום מומינן שמה יצא: לא יהבינן זמנא ציומי ניסן. אין מומינן אדם לדין ניסן ובתשרי שכן זמן קציר וצביר: אצל לזכר ניסן. שולחם שיבא ציוס פלוני צביר: לזני כלה כנלה. צאין לשמוע הדרשה בכל שבת אין אומרים על צא ציוס שני לדין דממעט ולא אתי לבלה: כרינאל. צאין לשמוע הלכות הרגל קודם הרגל ל' יוס: כי אסו. תוצעין לקמיה דבי נחמן ציוס אלו להזמין צעלי לדין: אמר להו ווי לידורו כנופייכו. לנזכר דינכס הקהלתי אמתס: מטה ושלחן מהו. כיון דמידי דקאי בגו ציתא הוא ולא מתחיו לעלמא כי פרה וממור וליכא זילותא דלזכוון או למנא כיון דנפקי זעילי אינשי לצימיהו וחזו להו איכא זילותא: ויחכם עוד. כפרה וטמור כי מטה ושלחן: בתנ"י אין פורטין. להחליף סלעים צפרות מיד מוכסין לציטול הפרוטות מתיבתא שנותנין זה מעות המכס וכן מכיס של גבאי המכס שצובה כסף וגולגולת וארנוגא לפי שהן של גזל: מסוד ציפו. של מוכס ממועט שלו: או מן השוק. אס יש לו מעות שצוק שאין לוקח מתיבתא המכס: גמ' אצל נוסן לו דינר. היה חייב לו פרוטות למוכס מן המכס צוה חזי דינר ואין לו הפרוטות נותן לו דינר כסף ומקבל הימנו פרוטות צוה חזיו מפני שהוא כמזיל מידו: דינא דמלכותא דינא. זה שקיבל את המכס מן המלך דבזר קצוב כך וכך לטנה אין (ו) גזלן: שאין לו קצבה. אלא נוטל ככל חפצו: מאליו. שלא מאת המלך אפי' יש לו קצבה: כדי להצדיק את המכס. ואע"פ שאין כוונתו להנאת לצימיה אלא להצדיקו צו צלציסת כלאים: דינא דמלכותא דינא. ונמצא שגזל את המוכס ישראל זה שקיבל את המכס מיד המלך ורצח: חרמים. בעלי תיגרה ומריצה נזבז עליו בעקיפין. צאין עליו מוכז: צאין עליו בעקיפין.

תורה אור השלם. 1. תן לחכם ויחכם עוד הודיע לצדיק ויחכם משלו ט ט 2. אחר גמור גאולה תהיה לו אחר מאחיו יגאלנו: ויקרא בה מה

הגהות הב"ח. (א) גמ' דמתני לה אסא נטרין וכו' של תרומה אע"פ שאינה של תרומה שהיא של בית מלך אפי' שולחן אפי' ד"ה דינא וכו' אין זה נוטל: (ג) תוספות ד"ה ומר וכו' והא נמי דתנן בפ' בתרא דכלאים מוכרי כסות:

גליון הש"ס. גמ' א"ל תן לחכם וכו'. עיובין סה ע"ב: שם אסור להבריה. עין פסחים 77 ק"ב ע"ב: שם ד"ה דבר שאין מתכוין מותר. ומוכסין אף ע"ב תוד"ה הא ר"י:

שיטה מקובצת. (א) כתב הרב המאירי ד"ל וזה דוקא בכנענים עובדי אלילים אנסים שאינם גורמים בדרכי הדתות כ"י (וי' לעיל דף ל"ח ע"א מה שמוכס שם בשטח מקובצת בזה) אבל באונס הגורמים בדרכי הדתות אלא כפי אלא כן באו לפניו לדין אין מבעירין להם את הדרך כמלא מחט אלא יקוב הדין את ההר:

רבינו הגנאל. ואמר רבא האי מאן דכתיב פתיחא עליה על דלא אתא לבי דינא וכו'. פריה דצ"ל הני כלהו דרבה הילכתא ניהו. אמר רב חסדא קובעין זמן שני וחמישי ושני זמנא זמנא זמנא וימנא וימנא וימנא עד למחר לא כתבין פתיחא וכו'. ה"מ גברא דלא שכיב במתא אבל איתתא דשכיבא במתא דיתבא ולא איתתא מורדת היא. פריה דצ"ל, וכן כל שהוא כיוצא בה לאלתר הוי מורד וכתיב עליה פתיחא לאלתר. תן לא ילבש אדם כלאים אפילו על גבי י"י מלבושין להבריה בו את המכס, במקום שישיר נותנין מכס וגרים אין נותנין. ר' שמעון איבשר משום ר' עקיב מוח' להבריה בו את המכס. בשלמי לענין כלאים בהא פליגי דתנא קמא סבר דבר שאין מתכוין אסור ור' שמעון סבר דבר שאין מתכוין מותר. המכס שמי' דכל דבר שאין מתכוין מותר דקאמר ר' שמעון כמ"מ, משום ר' עקיבא קאמ'. להבריה בו את המכס, כי כ"י שיהא כ"י מבגדי מלבושו הוא ולא מבגדי חתורה פריה. והא דתנן נודרין להרגים ולהרמין כול'. מפורש במקום כי נודר יאסרו כל פירות שבעולם עליו מחשב בלבו הי מוציא בשפתיו סתם, אע"ג דקיימא לן דברים שבלב אינן כל דברים, לגבי אנסין איפשר דלא עקר לדידה כי האי גונא שרו לה רבנן. רבי עקיבא אומר אין באין עליו בעקיפין. פי' בערמומיות.